

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

Rīgā, 2021. gada 10.jūnijā

LĒMUMS Nr. 273/1-2 (18012000000821-2)

Par administratīvā soda uzlikšanu

administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000000821

Izskatot 2021. gada 23.aprīlī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma (turpmāk arī – PAL) 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Alise Plus”, reģistrācijas numurs 51503007681, darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk arī – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes locekle Ieva Kalderauska, Padomes loceklis Patriks Grīva un Padomes loceklis Jānis Eglītis, piedaloties SIA “Alise Plus” pārstāvim,

konstatē:

[1] Padome ir veikusi SIA “Alise Plus” programmas “Alise Plus” (Apraides atļauja Nr.AA-012/1, Darbības pamatnosacījumi Nr.AA-012/1-1) 2021.gada 24.martā izplatītā raidījuma “Dialogs ar novadu” (“Dialog s krajem”), atbilstību priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma prasībām un konstatējusi turpmāk minēto:

[2] Padomes locekļi ir iepazinušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2021.gada 21.aprīļa Pārbaudes ziņojumu Nr. P/2021/6-6/56, kurā tika konstatēts, ka 2021.gada 24.martā (*no pulksten 11:07:45 līdz pulksten 11:44:07*) programmā “Alise Plus” tika izplatīts pirmais diskusiju cikla raidījums “Dialogs ar novadu” (“*Dialog s krajem*”) (turpmāk arī – Raidījums). Raidījumu vada Sergejs Karatejevs un tajā piedalās Daugavpils novada domes priekšsēdētājs Arvīds Kucins un Daugavpils novada Sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova (*piesakot abus viesus netiek sniegta informācija, ka abi vai kāds no viņiem būtu deputāta kandidāts gaidāmajās pašvaldību vēlēšanās*). Raidījumā abas minētās personas informē par paveikto Daugavpils novadā, kā arī par plānotajiem darbiem un aktivitātēm jaunajā Augšdaugavas novadā, kurš ir izveidots uz esošā Daugavpils novada bāzes. Daugavpils novada Sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova, informējot par paveikto un sasniegto novada sociālo jautājumu risināšanas jomā, izsaka pateicību Daugavpils novada vadībai par sniegto atbalstu. Abi studijas viesi arī atbild uz radio klausītāju jautājumiem. Piemēram, kāds zvanītājs (*pulksten 11:18:57*) sāk ar to, ka saka, *ka iedzīvotājos esot liela neapmierinātība ar A.Kucina kungu un viņa pārstāvēto partiju*. Raidījuma vadītājs viņu uzreiz pārtrauc, norādot, *ka šodien nerunāsim*

par politiskiem, bet runāsim par saimnieciskiem jautājumiem un aicina zvanītāju uzdot saimnieciska rakstura jautājumus. Zvanītājs turpina un saka, ka A.Kucina laikā kosmiskā tempā pieauguši tarifi (acīmredzot, domāti komunālo maksājumu tarifi), bet sākumā A.Kucins esot solījis... Raidījuma vadītājs atkal pārtrauc zvanītāju un rosina runāt nevis par solījumiem, jo esot priekšvēlēšanu periods, tāpēc nevajagot lozungus, nevajagot runāt par solījumiem, nevajagot apspriest deputātu kandidātus, bet gan uzdot kādu konkrētu jautājumu, kas viņu neapmierina. Nākamais zvanītājs (pulksten 11:36:30) saka, ka viņam neesot jautājums par ceļiem, bet par to, ka, vai tikai Arvīds (domāts Arvīds Kucins) jau nesāk gatavoties 5.jūnija vēlēšanām... Raidījuma vadītājs viņu pārtrauc un saka, ka netiek runāts par politiskiem jautājumiem, tāpēc tiek gaidīti jautājumi par saimnieciska rakstura jautājumiem. Raidījuma turpinājumā abi raidījuma viesi turpina informēt par paveikto Daugavpils novadā, kā arī par plānotajiem darbiem un aktivitātēm jaunajā Augšdaugavas novadā. Raidījuma noslēgumā A.Jegorova aicina iedzīvotājus nekautrēties un nepieciešamības gadījumā vērsties sociālajos dienestos, lai saņemtu palīdzību un atbalstu. Savukārt, A.Kucins raidījuma noslēgumā uzsver, ka galvenais novadā esot ceļu sakātošana, par ko arī raidījumā savas bažas izteikuši vairāki iedzīvotāji. Raidījums noslēdzas pulksten 11:44:07.

[3] PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”*

[4] Centrālā vēlēšanu komisija ir izsludinājusi Latvijā kārtējās pašvaldību vēlēšanas (izņemot Rīgas pilsētu), kuras notika 2021.gada 5.jūnijā.¹ Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Latvijā ilga no 2021.gada 6.februāra līdz 2021.gada 5.jūnijam.

[5] Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā ir pieejama informācija², ka Arvīds Kucins ir Augšdaugavas novada partijas *“Daugavpils novada partija”* deputātu kandidātu sarakstā ar pirmo numuru. (Augšdaugavas novads ir izveidots uz iepriekšējā Daugavpils novada bāzes, kura pašreizējais domes vadītājs ir Arvīds Kucins).

[6] Ievērojot minētajos normatīvajos aktos noteikto, tiek konstatēts, ka pārbaudāmais 2021.gada 24.marta programmas „Alise Plus” raidījums *“Dialogs ar novadu”* (*“Dialog s krajiem”*), kurā piedalās deputāta kandidāts Arvīds Kucins, ir izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā.

[7] Monitoringa rezultāti liecina, ka deputāta kandidāts Arvīds Kucins priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā tiešraidē piedalījās 2021.gada 24.marta programmas „Alise Plus” raidījumā *“Dialogs ar novadu”* (*“Dialog s krajiem”*) un tajā paudis savu viedokli saistībā ar līdz šim notikušām aktivitātēm Daugavpils novadā un nākotnē plānotajām aktivitātēm Augšdaugavas novadā.

¹Pieejams: CVK. <https://www.cvk.lv/lv/velesanas/pasvaldibu-velesanas/2021-gada-5-junija-velesanas> (skatīts 2021.gada 15.aprīlī).

²Pieejams: CVK. <https://pv2021.cvk.lv/pub/augšdaugavas-novads/kandidatu-saraksti/daugavpils-novada-partija> (skatīts 2021.gada 15.aprīlī).

[8] Minētajā raidījumā nav konstatēta tieša priekšvēlēšanu aģitācija no Arvīda Kucina puses, bet kā norādīts *KNAB informatīvā materiālā*, tad viena no slēptas aģitācijas pazīmēm ir – “*jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti*”.

[9] 2021.gada 24.marta programmas “Alise Plus” raidījumā “Dialogs ar novadu” (“*Dialog s krajem*”), (žurnālista saruna tiešajā ēterā ar Daugavpils novada domes priekšsēdētāju Arvīdu Kucinu un Daugavpils novada Sociālā dienesta vadītāju Annu Jegorovu) Arvīds Kucins publiski puda informāciju (par līdz šim notikušām aktivitātēm Daugavpils novadā un nākotnē plānotajām aktivitātēm Augšdaugavas novadā), kuras netiešs nolūks ir veicināt partijas “*Daugavpils novada partija*” un šīs partijas deputāta kandidāta ar pirmo numuru Arvīda Kucina popularitāti. Arī Daugavpils novada Sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova savos izteikumos izteica pateicību (skat. *augstāk monitoringa gaitā konstatēto punktā [2]*) Daugavpils novada vadībai, kas liecina par netiešu nolūku veicināt pašreizējās vadības un arī deputāta kandidāta Arvīda Kucina popularitāti un pieminēt deputāta kandidātu un tā pārstāvētā politiskā spēka pozitīvās iezīmes. Vienlaikus jāatzīmē, ka kāds klausītājs (skat. *augstāk monitoringa gaitā konstatēto punktā [2]*) savā telefona zvanā uz studiju norādīja par to, ka “*vai Arvīds (domāts Arvīds Kucins) jau nesāk gatavoties 5.jūnija vēlēšanām.*” Kā būtisks aspekts ir jāatzīmē, ka raidījuma vadītājs Sergejs Karatejevs centās uzreiz pārtraukt zvanītājus, kuri sāka paust nelabvēlīgu viedokli par līdzšinējā Daugavpils novada domes vadītāja Arvīda Kucina darbībām. Šāda raidījuma vadītāja rīcība ļauj secināt, ka jautājumi, kurus raidījuma vadītājs uzdeva Arvīdam Kucinam, bija komplementāri raidījuma viesim. Vienlaikus kā būtisks priekšvēlēšanu aģitācijas pārkāpums ir jāatzīmē fakts, ka raidījuma vadītājs, piesakot abus viesus studijā, nesniedz informāciju, ka abi vai kāds no viņiem būtu deputāta kandidāts gaidāmajās pašvaldību vēlēšanās. Lai gan atbilstoši Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijām³ (turpmāk arī – Padomes Vadlīnijas) Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošanai, veidojot ziņu, informatīvi dokumentālos un diskusiju raidījumus, it īpaši priekšvēlēšanu laikā, elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir noteikts, ka priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir pienākums informēt skatītājus par to, ka kāds no raidījuma dalībniekiem ir deputāta kandidāts. Turklāt pirms konkrētās personas atspoguļošanas ēterā jāizvērtē sabiedriskā interese zināt attiecīgās personas viedokli, kā arī to, vai konkrēto informāciju priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā nevar komentēt un sniegt kāda persona, kas nav deputātu kandidāts.

[10] Administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas brīdī pieejamās informācijas, Padome nevarēja konstatēt, ka par minēto raidījumu būtu saņemta samaksa. Tomēr vērtējot raidījuma saturu, bija secināms, ka raidījumā saskatāmas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes, jo raidījuma viesis Arvīds Kucins, izsakot savu viedokli par paveiktajiem darbiem vadot Daugavpils novadu līdz šim un, izsakot savu viedokli par nākotnē veicamajiem darbiem un aktivitātēm Augšdaugavas novadā, puda tikai pozitīvu informāciju par veiktajiem darbiem, tādējādi netiešā veidā izsakot aicinājumu balsot par partiju “*Daugavpils novada partija*”, kuras

³Pieejams:https://www.neplpadome.lv/lv/assets/documents/Normativie%20Akti/FINAL_versija_Priek%C5%A1v%C4%93l%C4%93%C5%A1anu_a%C4%A3it%C4%81cijas_perioda_vadl%C4%ABnijas_28.01.2021.pdf (skatīts 2021.gada 15.aprīlī).

sarakstā viņš ir pieteikts kā deputāta kandidāts. Arī raidījuma vadītāja Sergeja Karatejeva rīcībā (*uzreiz pārtraucot zvanītājus, kuri grasījās izteikt nelabvēlīgu viedokli saistībā ar A.Kucinu*) un Daugavpils novada Sociālā dienesta vadītājas Annas Jegorovas izteikumos (*pateicības izteikšana Daugavpils novada domes vadībai*) ir vērojama netieša aģitācija, popularizējot deputāta kandidātu Arvīdu Kucinu un uzsverot pozitīvos darbus. Tāpat jāņem vērā, ka, aicinot deputātu kandidātus priekšvēlēšanu aģitācijas periodā izteikties par kādām sabiedrībā aktuālām tēmām, redakcionāli jāizvērtē: sabiedriskā interese zināt tieši šīs personas viedokli; nepieciešamība garantēt godīgus dažādu partiju konkurences apstākļus. Turklāt arī atbilstoši Padomes Vadlīnijām⁴ elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir jāgarantē godīgus dažādu partiju pirmsvēlēšanu konkurences apstākļus. Tā kā izplatītajā raidījumā nav sniegta nekāda norāde par to, ka tiek veikta priekšvēlēšanu aģitācija, ir jākonstatē, ka minētajā 2021.gada 24.marta Raidījumā ir vērojamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

[11] PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.”* Līdz ar to, iespējams, nav ievērots Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmajā daļā noteiktais regulējums.

[12] PAL 35.panta otrā daļa nosaka, ka *“Par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojanos vai uzskaites kārtības neievērošanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības jomā piemēro naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz tūkstoš četrdesmit naudas soda vienībām.”*

[13] Izvērtējot 1.un 2. punktā konstatēto un 3., 4., 5.,6.,7., 8., 9., 10., 11. un 12. punktā norādīto, 2021.gada 23.aprīlī Padome pieņēma lēmumu Nr.193/1-2 (*lēmuma numurs administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 18012000000821-1*), ar kuru uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu lietā par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu SIA “Alise Plus” darbībā, tas ir, programmas “Alise Plus” ietvaros 2021.gada 24.martā izplatītajā raidījumā “Dialogs ar novadu”, iespējams, izplatot slēptu priekšvēlēšanu aģitāciju, neievērojot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu.

[14] 2021.gada 28.aprīlī Padome nosūtīja vēstuli Nr.16/6-7, ar kuru informēja SIA “Alise Plus” par to, ka 2021.gada 23.aprīlī tika pieņemts lēmums Nr.193/1-2 (18012000000821-1) uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu lietā Nr.18012000000821, un vienlaikus lūgusi SIA “Alise Plus” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

[15] 2021.gada 11.maijā Padome ir saņēmusi SIA “Alise Plus” 2021.gada 11.maija paskaidrojumus, kuros SIA “Alise Plus” pārkāpumu neatzīst, savu nostāju pamatojot ar turpmāk norādītajiem argumentiem:

[15.1] Paskaidrojumos norādīts, ka lietā neapstāv strīds par to, ka pārbaudāmais 2021.gada 24.marta programmas “Alise Plus” raidījums “Dialogs ar novadu” (“Dialog s krajem”), kurā piedalās deputāta kandidāts Arvīds Kucins, ir izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā. Taču, elektroniskais plašsaziņas līdzeklis norādījis, ka Padome, analizējot

⁴Pieejams:https://www.neplpadome.lv/lv/assets/documents/Normativie%20Akti/FINAL_versija_Priek%C5%A1v%C4%93l%C4%93%C5%A1anu_a%C4%A3it%C4%81cijas_perioda_vadl%C4%ABnijas_28.01.2021.pdf (skatīts 2021.gada 15.aprīlī).

Raidījumu, esot pieļāvusi raidījuma satura un formāta kļūdainu interpretāciju. Paskaidrojumos norādīts, ka:

[15.2] “Raidījums nav diskusiju raidījums, bet, otrādi, Raidījumam ir informatīvais raksturs, kura mērķis informēt iedzīvotājus par novada aktuālajiem notikumiem, pieņemtajiem nolēmumiem, nodrošinot klausītājiem iespējas neskaidrību gadījumā, uzdot konkretizējošus jautājumus, izteikt konstruktīvus priekšlikumus un ierosinājumus.

[15.3] Šāds programmas formāts ļauj saņemt informāciju no pirmavota, tas ir, no personām, kuras īsteno novada administratīvo pārvaldes funkciju, un droši vien var izskaidrot, nepieciešamības gadījumā, arī pieņemto nolēmumu secību un galamērķi. Dažreiz ļoti svarīgi izsekot notikuma vēsturi un jautājuma attīstības dinamiku.

[15.4] Raidījuma formāts pilnīgi izslēdz iespēju uzsākt ēterā diskusiju, un vēl jo vairāk par politiskiem aspektiem.

[15.5] Vadītāja S.Karatejeva kunga uzdevums ir programmu ietvaros “turēt” gan Novada vadības pārstāvjus, gan Raidījuma auditoriju, formātā, sekmēt noteiktā uzdevuma izpildi. Protams, ka tiešraidē mēdz būt klausītāji, kuri vēlās izteikties arī par politiku, un šajā ziņā Raidījuma vadītāja uzdevums – cik vien iespējams korekti izvairīties no šādām saturiskām novirzēm, pārtraucot iespējamās zvanītāju mēģinājumus izmantot piekļuvi radio ēteram priekšvēlēšanu aģitācijai.

[15.6] Raidījums tiek veidots uz starp SIA “Alise Plus Holding” un Daugavpils novada domi noslēgta līguma pamata, un tajā neesot paredzētas elektroniskā plašsaziņa līdzekļa SIA “Alise Plus” tiesības izvēlēties ētera “viesus”. Taču Raidījumu novirzi un kontentu (informatīvo) SIA “Alise Plus” stingri ievēro, un, izvērtējot to kopējā kontekstā ar minētā līguma saturu, esot konstatējams, ka tas nav vērsts ne uz vienas politiskas apvienības popularizēšanu.

[15.7] Lēmuma par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu tekstā vairākas reizes atkārtojoties, ka Raidījuma viesu paustais saturs ir izteikts kā “viedoklis”, taču konkrētajā gadījumā viedokli esot jānošķir no ziņojuma. Judikatūrā esot atzīts, ka ziņas ir datu, faktu, skaitļu, informācijas kopums, savukārt viedoklis ir skaidrojams kā uzskats, izpratne par kaut ko un arī attieksme pret to. Viedoklis kā subjektīvs vērtējums var veidoties gan no patiesiem faktiem, gan kļūdainām ziņām, nepatiesas informācijas, un tas nav pierādāms (sk. Augstākās tiesas 2015.gada 24.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-204/2015). Latviešu valodas vārdnīcā jēdziens “viedoklis” skaidrots - uzskats, izpratne (par ko) un nostāja (pret ko) (Autoru kolektīvs. Latviešu valodas vārdnīca. - Rīga: Izdevniecība Avots, 2006, 1169.lpp.). Savukārt, Raidījums saturiski neparedz viedokļa izteikšanu, taču otrādi, Daugavpils novada domes amatpersonas atbilstoši savai kompetencei ziņo par faktiem un notikumiem. Kas pēc būtības nevar būt uztverts kā kādas politiskas apvienības uzslavēšana.

[15.8] SIA “Alise Plus” vērš Padomes uzmanību uz to, ka “Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijās elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā” esot atrasts pamatojums šāda veidā programmu veidošanai, respektīvi, punkts 3.3. nosaka, ka “Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā tikai izņēmumu gadījumos ir pieļaujams intervēt deputātu kandidātus kā neitrālus ekspertus vai vērtētājus par tematiku, kas neskar vēlēšanu aktualitātes. Katram šādam atspoguļojumam jābūt

pamatotam acīmredzamā sabiedriskā interesē, kā arī jābūt redakcionāli izsvērtam, vērtējot godīgas vēlēšanu konkurences nodrošināšanas vajadzību.”

[15.9] SIA “Alise Plus” saviem paskaidrojumiem ir pievienojusi 2021.gada 15.marta Līguma Nr.2021_15/03-1 norakstu, kurš noslēgts starp Daugavpils novada domi un SIA “Alise Plus Holding” par to, ka Daugavpils dome uzdod, bet SIA “Alise Plus Holding” apņemas nodrošināt raidījumus “Dialogs ar Daugavpils novadu” programmā “Alise Plus” par Daugavpils novada pašvaldības aktualitātēm laika periodā no 2021.gada 15.marta līdz 2021.gada 30.jūnijam.

[16] SIA “Alise Plus” lūdz izvērtēt raidījumu kopsakarā ar paskaidrojumiem pievienoto Līguma norakstu, un izbeigt lietvedību konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā.

[17] 2021.gada 2.jūnijā Padome nosūtīja SIA “Alise Plus” vēstuli Nr. 25/6-7 ar kuru informēja, ka 2021.gada 10.jūnija Padomes sēdē tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 18012000000821 par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Alise Plus” darbībā. Vienlaikus Padome informēja, ka SIA “Alise Plus” ir tiesības piedalīties Padomes sēdē izmantojot iespējas pieslēgties tai attālināti (izmantojot programmu MS Teams).

[18] Lietas izskatīšanā SIA “Alise Plus” piedalījās. Lietas izskatīšanas laikā SIA “Alise Plus” pārstāvis uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju, kā arī papildus norādīja, ka:

[18.1] SIA “Alise Plus”, publicējot Raidījumu priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, esot apzinājusies risku, ka Raidījuma viesis varētu būt deputāta kandidāts. Konkrētajā gadījumā, SIA “Alise Plus” ieskatā, Raidījuma viesis Arvīds Kucins pārstāvēja nevis sevi kā partijas “*Daugavpils novada partija*” deputāta kandidātu, bet Daugavpils novada domes administrāciju kā Daugavpils novada domes priekšsēdētājs, kurš esot viskompetentākā persona jautājumos par notiekošo Daugavpils novadā.

[18.2] SIA “Alise Plus” ieskatā, ja Raidījumā, kurā Raidījuma viesis ir deputāta kandidāts, tiek runāts tikai par novada notikumiem, bet Raidījuma vadītājs savlaicīgi pārtrauc visus mēģinājumus sākt sarunas par politiskajām tēmām, tad Raidījums nevar tikt kvalificēts kā slēptā priekšvēlēšanu aģitācija.

[18.3] Uz jautājumu, kāpēc noslēgtā Līguma ar Daugavpils novada domi termiņš par Raidījumu publicēšanu pārsvarā sakrīt ar priekšvēlēšanu aģitācijas periodu, SIA “Alise Plus” pārstāvis paskaidro, ka tas ir parasts komercdarījums, kurš noslēgts pēc Daugavpils novada domes iniciatīvas, un tam neesot nekādas likumsakarības ar priekšvēlēšanu aģitācijas periodu.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

[19] Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma (turpmāk – PAL) 1.panta 3.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācija ir “*politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai deputāta kandidātu.*”

[20] PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”*

[21] PAL 1.panta 6.punkts nosaka, ka slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir *“priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.”*

[22] PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.”*

[23] Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) ir sagatavojis Informatīvo materiālu *“Priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumi”*⁵ (turpmāk – *KNAB informatīvais materiāls*), kurā ir aprakstītas slēptās aģitācijas pazīmes:

- *informācija satur netiešu aicinājumu balsot “par” vai “pret” kādu politisko partiju vai deputātu kandidātu;*
- *informācijas sniegšana sabiedrībai par deputāta kandidāta politisko vai profesionālo darbību plašsaziņas līdzekļos, vides reklāmā vai citā publiski pieejamā veidā, it īpaši, ja pirms priekšvēlēšanu aģitācijas perioda šāda informācija netika sniegta vai tika sniegta retāk un mazākā apjomā, nekā tas tiek darīts priekšvēlēšanu aģitācijas periodā;*
- *jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti;*
- *partijas logo vai nosaukuma, kandidātu saraksta numura, nosaukuma vai citu līdzīgu vizuālu elementu iekļaušana publikācijā vai raidījumā;*
- *ar partiju saistīta notikuma atspoguļošana, ja tam nav tiešas saistības ar konkrētas publikācijas, programmas, raidījuma saturu, vai arī tas ir tieši un nepārprotami veidots kādas partijas popularizēšanai;*
- *partijas vai deputāta kandidāta parādīšanās bez pamatota iemesla. Piemēram, deputāta kandidāts tiek izmantots kā kāda notikuma galvenais komentētājs, tiek atspoguļoti sabiedrībai nenozīmīgi kandidāta privātās dzīves notikumi, lai palielinātu konkrētā kandidāta publicitāti u.c.;*
- *publikācija vai raidījums ir vienpusīgs, tajā nav sabalansēti atspoguļoti iesaistīto pušu viedokļi, un nav mēģināts noskaidrot ekspertu viedokli;*
- *žurnālists, neuzdodot konkrētus jautājumus, ļauj deputāta kandidātam netraucēti izteikties, izvēlēties sarunas tēmu un virzību, vai uzdod jautājumus, lai izceltu deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes;*
- *ēst gatavošanas, sporta vai tamlīdzīgs raidījums ar deputātu kandidāta parādīšanos saturā (gatavojot ēst vai runājot par sportu);*

⁵ Pieejams: https://www.knab.gov.lv/upload/informativais_materials_10_02_2021.pdf aplūkots 22.05.2021

- *sociāla kampaņa vai komerciāla reklāma (tajā skaitā medija reklāma), kas satur netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju vai deputātu kandidātu;*
- *masu informatīvais līdzeklis satur informāciju ar viena vai tikai dažu politisko partiju vai to apvienību pārstāvju viedokļiem, intervijām komentāriem, arī tādiem, kas nav saistīti ar politisko darbu, bet saistīti ar kādu profesionālo sfēru;*
- *laikraksts vai kāds cits preses izdevums tiek izdots tikai priekšvēlēšanu aģitācijas periodā;*
- *laikraksts vai kāds cits preses izdevums publicē priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus par cenu, kas nesedz tā izdošanas izmaksas;*
- *u.c.**
(* Informatīvajā materiālā veikto piemēru un pazīmju uzskaitījums nav pilnīgs, un var tikt konstatēti arī citi veida gadījumi.)

[24] Monitoringa rezultāti liecina, ka:

[24.1] deputāta kandidāts Arvīds Kucins priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā piedalījās 2021.gada 24.marta raidījumā “Dialogs ar novadu” un tajā pauda savu viedokli periodiski visa raidījuma garumā par dažādiem jautājumiem, kā arī atbildēja uz jautājumiem, kurus uzdeva gan Raidījuma vadītājs, gan Raidījuma klausītāji, izņemot Raidījuma laika periodus, kad savu viedokli un atbildes uz Raidījuma klausītāju jautājumiem sniedza otrs Raidījuma viesis – Daugavpils novada Sociālā dienesta vadītāja Anna Jegorova.

[25] Kā norādīts KNAB informatīvajā materiālā, tad viena no slēptas aģitācijas pazīmēm ir – *“jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti”*.

[25.1] 2021.gada 24.marta programmas “Alise Plus” raidījumā “Dialogs ar novadu” (“Dialog s krajem”) Arvīds Kucins publiski pauda informāciju par līdz šim notikušām aktivitātēm Daugavpils novadā un nākotnē plānotajām aktivitātēm Augšdaugavas novadā, kuras netiešs nolūks ir veicināt partijas “Daugavpils novada partija” un šīs partijas deputāta kandidāta ar pirmo numuru Arvīda Kucina popularitāti (*skat. augstāk monitoringa gaitā konstatēto punktā [2] un punktu [9]*). Tāpat konstatēts, ka ne pirms, ne pēc raidījuma, kā arī Raidījuma laikā auditorija netiek informēta par to, kurš konkrēto raidījumu ir apmaksājis.

[25.2] Konstatētais liecina, ka izplatītajā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa raidījumā ir konstatējamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

[26] SIA “Alise Plus” paskaidrojumos norāda un Padome skaidro:

[26.1] Atzīstot, ka Lietā neapstāv strīds par to, ka pārbaudāmais 2021.gada 24.marta programmas “Alise Plus” raidījums “Dialogs ar novadu” (“Dialog s krajem”), kurā piedalās deputāta kandidāts Arvīds Kucins, ir izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā, SIA “Alise Plus” savos paskaidrojumos vairākkārt norāda, ka Raidījumam ir informatīvs raksturs, un Raidījuma viesu sniegtā informācija nav viedoklis, bet ir ziņas par faktiem un notikumiem, un norāda, ka, analizējot pašu Raidījumu, Padome ir pieļāvusi satura un formāta kļūdainu interpretāciju. Padome skaidro, ka, vērtējot Raidījuma saturu un formātu šajā lietā tiek ņemts vērā tieši Raidījuma saturs, nevis Līgumā par pakalpojuma sniegšanu minētais Raidījuma

formāts (*informatīvs*). Padome norāda, ka noteicošais fakts slēptās aģitācijas aizlieguma pārkāpšanas konstatēšanai šajā lietā ir Raidījuma viesi – deputāta kandidāta Arvīda Kucina piedalīšanās Raidījumā, kurā deputāta kandidāts izplata pozitīvu informāciju par Daugavpils novada domes paveikto un jaunizveidotajā Augšdaugavas novadā paveicamajiem darbiem, tādējādi uzsverot pozitīvās iezīmes un paveiktos darbus un veicinot savu un pārstāvētā politiskā spēka popularitāti. Tāpat, ņemot vērā, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis ir norādījis, ka raidījums ir apmaksāts, taču raidījuma auditorija par to nekādā veidā netiek informēta, konstatējama arī slēptās priekšvēlēšanu aģitācijas pazīme “aģitācijas apmaksātāja nenorādīšana”.

[26.2] Paskaidrojumos SIA “Alise Plus” vērš Padomes uzmanību uz apstākli, ka “*šāds programmas formāts ļauj saņemt informāciju no pirmavota, tas ir, no personām, kuras īsteno novada administratīvo pārvaldes funkciju, un droši vien var izskaidrot, nepieciešamības gadījumā, arī pieņemto nolēmumu secību un galamērķi. Dažreiz ļoti svarīgi izsekot notikuma vēsturi un jautājuma attīstītības dinamiku. Kā sava viedokļa argumentu SIA “Alise Plus” min apstākli, ka Raidījums “Dialogs ar novadu” tiek veidots uz starp SIA “Alise Plus Holding” un Daugavpils novada domi noslēgta līguma pamata, un tajā neesot paredzētas tiesības izvēlēties ētera “viesus”*”. Padome nevar piekrist šādai SIA “Alise Plus” atbildības interpretācijai par iespējamo Raidījuma viesu sastāvu, jo Daugavpils novada domē bez Domes priekšsēdētāja ir arī citas kompetentas amatpersonas kuras nav deputāta kandidāti, bet kuras varētu sniegt Daugavpils novada iedzīvotājiem nepieciešamo informāciju par Daugavpils domes darbību. Savukārt Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 25.pants nosaka “*Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju*.” Noslēgtais pakalpojuma Līgums starp Daugavpils novada domi un SIA “Alise Plus Holding” par Raidījuma “Dialogs ar Daugavpils novadu” nodrošināšanu neatbrīvo SIA “Alise Plus” no likuma ievērošanas, bet pats par sevi norāda uz to, ka izskanējusi aģitācija ir apmaksāta. Tā kā SIA “Alise Plus” pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas ietvaros izplatītajos raidījumos uzaicināmo viesu izvēli pieņem redakcionālus lēmumus, SIA “Alise Plus” bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu atbilstoši Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām. No minētā secināms, ka SIA “Alise Plus” bija iespēja priekšvēlēšanu aģitācijas periodā neaicināt uz Raidījumu deputāta kandidātu.

Padome uzskata, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu raidījumā, kurš tiek veidots un izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas laikā, kā viesi aicināt deputātu kandidātu un raidījuma gaitā uzdot komplimentārus jautājumus, kas reklamē raidījuma viesi, ir nepieļaujami, jo tādā veidā netieši notiek slēpta priekšvēlēšanu aģitācija par attiecīgo raidījuma viesi – deputāta kandidātu un tā pārstāvēto politisko partiju.

Ievērojot visu minēto un vērtējot to, secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ SIA “Alise Plus” konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL

11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, Padome uzskata, ka nepieciešams SIA “Alise Plus” piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā ar administratīvā soda palīdzību SIA “Alise Plus” tiks motivēta savā turpmākajā darbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu.

[27] SIA “Alise Plus” savos paskaidrojumos pārkāpuma izdarīšanu neatzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka SIA “Alise Plus” pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[28] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA “Alise Plus” programmas “Alise Plus” 2021.gada 24.marta raidījumā “Dialogs ar novadu” (“Dialog s krajiem”), ir pārkāpis Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu, tādējādi izdarot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu – *“Par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojšanas vai uzskaites kārtības neievērošanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības jomā piemēro naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz tūkstoš četrdesmit divdesmit naudas soda vienībām.”* AAL 16.panta otrā daļa nosaka, ka *“viena naudas soda vienība ir pieci euro.”* No minētā izriet, ka par PAL 35.panta otrās daļas pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 500 euro līdz 7 100 euro.

[29] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[30] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.”* Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[30.1] Izdarītā pārkāpuma raksturs:

- 1) SIA “Alise Plus” pārstāvji neapzinās savu darbību prettiesisko raksturu un nebija paredzējuši pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kā arī neatzīst, ka ir noticis pārkāpums – likumā noteiktās kārtības pārkāpšana priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojšanā;
- 2) izdarītais pārkāpums nav uzskatāms par tādu, kas radies tehnisku iemeslu dēļ, jo attiecībā uz raidījumu saturu, elektroniskais plašsaziņas līdzeklis izdara ar redakcionālu izvēli;
- 3) Izdarītais pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo kaitējums aizsargātajām interesēm nodarīts jau raidījuma izplatīšanas brīdī, iespējams, ietekmējot demokrātiskos procesus valstī.

[30.2] Pārkāpuma izdarīšanas apstākļi:

- 1) nav konstatējams, ka pārkāpums būtu radies tehniskas kļūdas dēļ;
- 2) pārkāpums pieļauts priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā, kad elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem jāpievērš īpaša uzmanība programmās

un pakalpojumos izveidotajiem raidījumiem, kā arī jāievēro specifiski noteikumi.

[30.3] Pie atbildības saucamās personas personība (reputācija):

- 1) pie atbildības saucamās personas attieksme pret izdarīto pārkāpumu – neizprot pārkāpuma rakstura būtiskumu;
- 2) SIA “Alise Plus” ir iesniegusi paskaidrojumus administratīvā pārkāpuma lietā Padomes noteiktajā termiņā;
- 3) pēdējā gada laikā elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nav saukts pie administratīvās atbildības par nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem.

[30.4] Pie atbildības saucamās personas mantiskais stāvoklis:

Saskaņā ar publiski pieejamo SIA “Alise Plus” gada pārskatu, 2020.gada pārskata periodu SIA “Alise Plus” noslēgusi ar 244 (divi simti četrdesmit četri) *euro* lielu peļņu.

[30.5] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi: nav konstatējami administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi.

[30.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedumu lietā Nr.SKA-19/2009*).

[30.7] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 13.pantu “*administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.*”

[30.8] Pieņemot lēmumu par soda mēra apjomu, Padome ņem vērā Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma normas, kā arī Padomes Vadlīnijas sankciju piemērošanā par administratīvajiem un reklāmas pārkāpumiem. Par būtiskiem PAL 35.panta otrās daļas pārkāpumiem piemērojams naudas sods juridiskām personām no 701 līdz 1420 naudas soda vienībām.

Ņemot vērā minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu – naudas sodu 900 (deviņi simti) naudas soda vienības, kas ir 4500 (četri tūkstoši pieci simti) eiro, kas uzskatāms par soda mēru, kas mudinās gan SIA “Alise Plus”, gan citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot normatīvajos aktos noteiktos pienākumus.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otro daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

n o l e m j :

1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA “Alise Plus”, reģistrācijas numurs 51503007681, par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu 2021.gada 24.marta raidījuma “Dialogs ar novadu” ietvaros, uzliekot naudas sodu 900 (deviņi simti) naudas soda vienības jeb EUR 4500 (četri tūkstoši pieci simti *euro*) apmērā.
2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA “Alise Plus”.

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TRELLV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētāja vietniece

Aurēlija Ieva Druvieta

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*